

दैनिक अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध

Email : newsaksharaj2021@gmail.com

खालील (क्यू आर कोड) स्कॅन करा...

आणि अक्षराज मीडियाच्या व्हाट्सअप चॅनल ला फॉलो करा व मिळवा सर्व घडामोडींचे अपडेट्स एकाच वेळी एकाच ठिकाणी...

कृपया इथे स्कॅन करा

Plz Scan Here

वर्ष : ०६

अंक : ४४, पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये

बुलडाणा, रविवार, दि. २७ सप्टेंबर २०२६

संपादक : विनोद कैलास गोरे

RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

शेतकऱ्यांसाठी मोठा दिलासा; २६५ तालुक्यांत दुष्काळ जाहीर

अक्षराज : वृत्तसंकलन

दि. २६, मुंबई : सुपर एल निनोच्या प्रभावामुळे यंदा राज्यात अत्यंत कमी प्रमाणात पाऊस झाल्याने बहुतांश जिल्ह्यांमध्ये भीषण दुष्काळाची स्थिती निर्माण झाली आहे. या पार्श्वभूमीवर दुष्काळ जाहीर करून बळीराजाला दिलासा देण्याची मागणी जोर धरत होती. अखेर आज सरकारने राज्यातील ३५८ पैकी २६५ तालुक्यांमध्ये दुष्काळ जाहीर केला असून याबाबतचा शासन निर्णय जारी करण्यात आला आहे.

राज्यात जूनपासून आतापर्यंतच्या कालावधीतील पर्जन्याची तूट व अन्य घटकांनी प्रभावित झालेल्या २६५ तालुक्यांमध्ये दुष्काळी परिस्थिती असल्याचे कृषी आयुक्तांच्या अहवालावरून दिसून येत आहे. सदर २६५ तालुक्यांमध्ये Trigger-1 लागू असल्यामुळे तिथे पंचनामे करण्याची कार्यवाही जिल्हाधिकारी यांनी तात्काळ सुरू करावी. सर्वेक्षण केलेल्या क्षेत्रातील पिकांची स्थिती दर्शवणारे छायाचित्र व जीपीएस कोऑर्डिनेट संकलन करून पीक परिस्थितीचा अहवाल कृषी आयुक्तांच्या मार्फत शासनास तात्काळ सादर करण्यात यावा, अशा सूचना प्रशासनाला देण्यात आल्या आहेत.

सरकारकडून कोणकोणत्या सवलती लागू करण्याचा निर्णय?
एकूण २६५ तालुक्यांतील दुष्काळग्रस्त

भागासाठी राज्य शासनाकडून विशेष बाब म्हणून खालील उपाययोजना व सवलती लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

- १) जमीन महसूलात सूट
- २) पीक कर्जाचे पुनर्गठन
- ३) शेतीशी निगडित कर्जाच्या वसूलीस स्थगिती
- ४) कृषी पंपाच्या चालू विजबिलात सूट (७.५ हॉर्सपावर पर्यंत क्षमतेच्या विजपंपाचे वीज बिल अगोदरच माफ करण्यात आले आहे. त्यावरील वीज पंपांना सदर सूट लागू असेल)
- ५) शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी
- ६) रोहयो अंतर्गत कामाच्या निकषात

शिथिलता आणून जास्तीत जास्त कामे सुरू करणे

७) आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकर्सचा वापर

८) टंचाई जाहीर केलेल्या गावात शेतकऱ्यांच्या शेतीच्या पंपाची वीज जोडणी खंडीत न करणे

९) शेतीवर आश्रित शेतकरी/मजूर इत्यादी यांना अन्न धान्याची टंचाई होणार नाही याबाबत व्यवस्था उभी करणे

१०) जनावरांना आवश्यक चारा उपलब्ध होईल याची व्यवस्था करणे

११) जलसंधारणाची कामे सुरू करणे
१२) अगोदरच निर्गमित करण्यात आलेले शासन निर्देशाप्रमाणे पिण्याचे पाणी आणि

कोणत्या २६५ तालुक्यांमध्ये दुष्काळ जाहीर, जाणून घ्या संपूर्ण यादी...

श्रीवर्धन, रत्नागिरी, संगमेश्वर, राजापूर, सावंतवाडी, दोडामार्ग, कणकवली, कुडाळ, वैभववाडी, मालवण, देवगड, वेंगुर्ला, मालेगाव, बागलाण, कळवण, नांदगाव, सुरगणा, इगतपुरी, पेठ, सिन्नर, येवला, देवळा, धुळे, साक्री, सिंदखेडा, शिरपूर, एरंडोल, पारोळा, धरणगाव, चोपडा, पाचोरा, जामनेर, जळगाव, भंडाव, अमळनेर, रावेर, चाळीसगाव, भुसावळ, बोदवड, मुक्ताईनगर, यावळ, अक्कलकुवा, शहादा, नंदूरबार, नवापूर, तळोदा, अक्राणी, नगर, पारनेर, श्रीगोंदा, कर्जत, जामखेड, शेवगाव, पाथर्डी, नेवासा, राहुरी, संगमनेर, अकोले, कोपरगाव, श्रीरामपूर, रहाता, भोर, वेल्हा, खेड, शिरूर, बारामती, इंदापूर, दौंड, पुरंदर, उ. सोलापूर, द. सोलापूर, बारशी, अक्कलकोट मोहोळ, माढा, करमाळा पंढरपूर, सांगोला, माळशिरस, मंगळवेढा, मिरज, आटपाडी, जत, कवठेमहाकाळ, सातारा, खटाव, माण, फलटण, खंडाळा महाबळेश्वर, पन्हाळा, राधानगरी, गगनबावडा, भुदरगड, आजरा, चंद्रगड, छ. संभाजीनगर, कन्नड, सोयगाव, पैठण, वैजापूर, गंगापूर खुलताबाद, सिद्धोड, फुलंब्री, बदनापूर, घनसावंगी अंबड, जालना परतूर, मंठा भोकरदन, जाफ्राबाद, बीड, गेवराई, माजलगाव, केज, आंबेजोगाई, परळी, आष्टी, पाटोदा, शिरूर कासार, धारूर, वडवणी, लातूर, औसा, अहमदपूर, निलंगा, उदगीर, चाकूर, रेणापूर, शिरूर अनंतपाळ, देवणी, जळकोट, धाराशिव, कळंब, भूम, वाशी, तुळजापूर, लोहारा, परांडा, उमरगा, नांदेड, बिलोली, कंधार, लोहा, हदगाव, भोकर, देगलूर, किनवट, हिमायतनगर, माहूर, धर्माबाद, उमरी, अधापुर, नायगाव, पूर्णा, पालम, परभणी, सोनपेठ जितूर, गंगाखेड, सेलू, मानवत, पाथरी, हिंगोली, औंदा नागनाथ, कळमनुरी, सेनगाव, वसमत, जळगावजामोद, संग्रामपूर, चिखली, देऊळगावराजा, मेहकर, बुलडाणा, शिंदेखेडराजा, लोणार, खामगाव, शेगाव, मलकापूर, मोताळा, नांदुरा, अमरावती, भातुकली, चांदूर रेल्वे, नांदगाव खं., धामणगाव रेल्वे, अचलपूर, अंजनागावसुर्जी, तिवसा, धारणी, चिखलदरा, वरुड, मोशी, चांदूरबाजार, दर्यापूर, अकोट, अकोला, पातूर, तेलहारा, मुर्तीजापूर, बाळापूर बाशीटाकळी, वाशीम, रिसोड, मालेगाव, मंगळूरपीर, कारंजा मानोरा, यवतमाळ, बाभुळगाव, कळंब, दारुवा, दिगस आणी, नेर, पुसद, उमरखेड, महागाव, वणी, म. रेगाव, झरी जामणी, केळापूर, घाटंजी, राळेगाव, वर्धा, सेलू, देवळी, आर्वी, समुद्रपूर, हिंगणघाट, आष्टी, नागपूर, कामठी, सावनेर, पारशिवनी, मौदा, भिवापूर, कळमेश्वर, काटोल, रामटेक, हिंगणा, उमरेड, कुही, नरखेड, नागपूर शहर, भंडारा, पवनी, लाखंदूर, तिरोडा, चंद्रपूर, भद्रावती, गोंडपिंपरी, राजूरा कोरपना, मूल, वरोरा, सावली, चिमूर, नागभिड, सिंदेवाही, पोंभुर्णा, गडचिरोली, चामोर्शी

जनावरांसाठी पाण्याचे नियोजन करणे
दरम्यान, सदर २६५ तालुक्यांमधील दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना शेत पिकांच्या

नुकसानीबाबतची मदत विहीत कार्यपद्धतीची पूर्तता करून स्वतंत्र शासन निर्णयान्वये जाहीर केली जाणार आहे.

अहिल्यानगर जिल्ह्यावर दुष्काळाचे सावट गडद !

पावसाअभावी खरीप हंगाम कोरडा; कुटुंबाचा खर्च भागवायचा कसा

अक्षराज : वसंत रांधवण

दि. २६, अहिल्यानगर : पावसाच्या भरवशावर वर्षभराचे गणित मांडणाऱ्या अहिल्यानगर जिल्ह्यात यंदा निसर्गाने शेतकऱ्यांची मोठी परीक्षा घेतली आहे. जून-जुलैमध्ये सम ाधानकारक पाऊस झाल्याने शिवारात उभ्या राहिलेल्या खरीप पिकांकडे पाहून शेतकऱ्यांच्या आशा पल्लवित झाल्या होत्या. मात्र, ऐन पीकवाढीच्या काळात पावसाने दीर्घ दडी मारल्याने ही आशा आता निराशेत बदलली आहे. खरीप हंगाम जवळपास हातातून गेल्याचे चित्र असताना आता प्रश्न केवळ आजच्या पिकांचा राहिलेला नाही; तर उद्याच्या पाण्याचा, चाऱ्याचा, रब्बी हंगामाचा आणि शेतकरी कुटुंबाच्या अर्थकारणाचा झाला आहे.

जिल्हा प्रशासनाने सप्टेंबरच्या मध्यातच दुष्काळसदृश परिस्थितीचे प्राथमिक संकेत स्पष्ट केले होते. ऑगस्टमध्ये सरासरीच्या केवळ २६ टक्के पाऊस झाला असून पावसाच्या दीर्घ खंडाचा खरीप पिकांना मोठा फटका बसल्याचे प्रशासनाने नमूद केले आहे. मुळा धरणात पाणीसाठा झाला मात्र, उर्वरित मध्यम सिंचन प्रकल्पांमध्ये अवघा ८ टक्के पाणीसाठा शिल्लक असल्याने आगामी काळात पिण्याच्या पाण्याचे नियोजनही चिंतेचा विषय बनले आहे.

अहिल्यानगरच्या अनेक भागांत आजही सोयाबीनचे पीक वरून हिस्से दिसत असले तरी त्यामागची वस्तुस्थिती वेदनादायी आहे. पावसाअभावी शेंगा लागण्यावर आणि दाणे भरण्यावर परिणाम झाला आहे. जिल्हा प्रशासनाच्या बैठकीत कृषी तज्ज्ञांनीही काही ठिकाणी सोयाबीनचा दाणा बारीक राहिल्याचे

निदर्शनास आणले होते.

पारनेर तालुक्यासह जिल्ह्यातील विविध भागांत पिकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाल्याचे वृत्त समोर आले आहे. काही भागांत शेतकरी पंचनामे आणि मदतीच्या प्रतीक्षेत आहेत. पावसाने पाठ फिरवल्याने यंदाचा खरीप हंगाम शेतकऱ्यांच्या हातातून निसटला, पण संकटाची खरी व्याप्ती पुढील काही महिन्यांत जाणवणार आहे. शेतकऱ्यांच्या घरातील धान्य, जनावरांच्या गोठ्यातील चारा, विहिरीतील पाणी आणि रब्बीच्या पेरणीसाठी उपलब्ध असणारे पाणी या प्रश्नाचे उत्तर प्रशासनाला शोधावे लागणार आहे. पारनेर तालुक्यासह जिल्ह्याच्या शिवारात आज करपलेल्या पिकांकडे पाहताना शेतकऱ्यांच्या डोळ्यात एकच प्रश्न आहे. यंदाचे गेले पण उद्याचे कसे? ही केवळ एका हंगामाची हानी नाही. ही हजारो शेतकरी कुटुंबांची पुढील काही महिन्यांच्या जगण्याची चिंता आहे.

त्यामुळे मदत केवळ कागदावर न राहता ती प्रत्यक्ष

शेतकऱ्यांच्या बांधावर आणि खात्यावर कधी पोहचते, याकडे संपूर्ण जिल्ह्याचे लक्ष लागले आहे.

● **मदतीच्या घोषणेची आता प्रतीक्षा...**

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी अहिल्यानगर जिल्ह्यातील १४ तालुक्यांमध्ये दुष्काळ जाहीर केला असून जिल्हाधिकाऱ्यांना ५ ऑक्टोबरपासून पंचनाम्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. पीक नुकसान, पीकविमा, चारा, पिण्याचे पाणी आणि आर्थिक मदतीबाबत उपाययोजना करण्याचे आश्वासन दिले आहे. म. दतीसंदर्भात शासन निर्णय निर्गमित केला जाईल

● **आज पिकाची चिंता; उद्या पाण्याची धास्ती...**

खरीप हंगामाच्या नुकसानी नंतर सर्वात मोठे आव्हान म्हणजे पिण्याचे पाणी आणि जनावरांचा चारा. पावसाची तूट आणि कमी झालेला जलसाठा पाहता प्रशासनाने आतापासूनच टँकरचे नियोजन, चाऱ्याची उपलब्धता आणि पिण्याच्या पाण्याला प्राधान्य देण्याचे निर्देश दिले आहेत. पावसाचे पुनरागमन झाले असले तरी उशिराचा हा पाऊस वाया गेलेल्या सोयाबीनसारख्या खरीप पिकांना फारसा आधार देऊ शकणार नाही, तर काही दीर्घकालीन पिकांना त्याचा फायदा होण्याची शक्यता आहे.

● **शेतकऱ्यांच्या हातात आता काय?...**

खरीप पिकावर केलेला खर्च, बियाणे, खत, औषधे, म. शागत आणि मजुरी या सर्वांचा हिशेब शेतकऱ्यांपुढे उभा आहे. उत्पादन हातचे गेले तर कर्जाचा हसा कसा भरायचा, पुढील हंगामाची पेरणी कशी करावची आणि कुटुंबाचा खर्च कसा भागवायचा, हा प्रश्न शेतकऱ्यांना सतावत आहे.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील १२ तालुक्यांचा दुष्काळग्रस्त यादीत समावेश

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि. २६, चंद्रपूर : पावसाची अनिश्चितता, पिकांची चिंताजनक स्थिती आणि वाढत्या आर्थिक संकटामुळे शेतकऱ्यांच्या डोळ्यावर दुष्काळाचे सावट गडद झाले होते. अशा कठीण परिस्थितीत शेतकऱ्यांची होत असलेली ससेहोलपट लक्षात घेऊन चंद्रपूर जिल्ह्यात दुष्काळ जाहीर करण्याची आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी केलेली आग्रही मागणी अवघ्या काही तासांत निर्णयात रूपांतरित झाली आहे. खरीप २०२६ म

धील (ढअॅलससशअॅ-१) ट्रिग्नर-१ लागू झालेल्या राज्यातील २६५ तालुक्यांमध्ये दुष्काळ जाहीर करून विविध उपाययोजना व सवलती लागू करण्यात येणार असून, यामध्ये चंद्रपूर जिल्ह्यातील चंद्रपूर, भद्रावती, गोंडपिंपरी, राजुरा, कोरपना, मूल, वरोरा, सावली, चिमूर, नागभिड, सिंदेवाही आणि पोंभुर्णा या १२ तालुक्यांचा समावेश करण्यात आला आहे. शेतकऱ्यांच्या संकटाची तीव्रता वेळीच शासन-प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून तातडीने निर्णयासाठी केलेल्या आ. मुनगंटीवार

यांच्या पाठपुराव्यामुळे जिल्ह्यातील शेतकरी आणि नागरिकांना मोठा दिलासा मिळाला असून, आ. सुधीर मुनगंटीवार यांच्या भूमि केबद्दल जिल्ह्यातून आभार व्यक्त होत आहेत. बल्लारपूर, ब्रह्मपुरी आणि जिवती या तीन तालुक्यांचा दुष्काळग्रस्त तालुक्यांच्या यादीत समावेश झालेला नाही. या तीन तालुक्यांनाही दुष्काळी सवलतीचा लाभ मिळावा, यासाठी आ. सुधीर मुनगंटीवार येत्या २८ सप्टेंबर रोजी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेणार असून, या तालुक्यांचा दुष्काळग्रस्त यादीत

समावेश करण्यासाठी ठोसपणे पाठपुरावा करणार आहेत. दुष्काळ जाहीर करण्याच्या मागणीला तातडीने प्रतिसाद; चंद्रपूर जिल्ह्यात निर्णय झाल्याने आ. सुधीर मुनगंटीवार यांचे नागरिकांकडून आभार मानले आहे.

२५ सप्टेंबर रोजी आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी चंद्रपूर जिल्ह्यातील पिकांची स्थिती, पावसाची परिस्थिती आणि शेतकऱ्यांवर आलेला वाढता आर्थिक ताण लक्षात घेऊन जिल्ह्यात दुष्काळ जाहीर करण्याबाबत शासनाने तातडीने निर्णय घ्यावा,

अशी आग्रही मागणी केली होती. यासंदर्भात महसूल विभागाचे अपर मुख्य सचिव विकास त्यांनी चंद्रपूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांसमोर उभ्या ठाकलेल्या अडचणी आणि परिस्थितीचे गांभीर्य त्यांच्या निदर्शनास आणून दिले होते.

शेतकऱ्यांची अडचण अधिक तीव्र होण्याची वाट न पाहता परिस्थितीचे गांभीर्य वेळीच शासनाच्या निदर्शनास आणून त्यावर तातडीने निर्णय व्हावा, यासाठी आ. मुनगंटीवार यांनी प्रशासनाच्या विविध स्तरांवर ठामपणे पाठपुरावा केला होता. दुष्काळग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांना शासनाच्या निर्णयामुळे विविध सवलतीचा लाभ मिळणार आहे.

कृषीपंपांच्या वीजबिलात, विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्कात सूट देण्यात येणार आहे. त्यामुळे दुष्काळग्रस्त कुटुंबांवरील आर्थिक भार काही प्रमाणात कमी होण्यास मदत होणार आहे. चंद्रपूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या अडचणीच्या काळात मागणी करून थांबण्याऐवजी तिचा तातडीने पाठपुरावा करून निर्णयापर्यंत नेण्याची आ. सुधीर मुनगंटीवार यांची भूमिका पुन्हा अधोरेखित झाली आहे. दुष्काळग्रस्त यादीत समावेश न झालेल्या चंद्रपूर जिल्ह्यातील बल्लारपूर, जिवती, ब्रह्मपुरी तालुक्यांतील शेतकऱ्यांनाही मदत मिळावी, यासाठी पुढील पाठपुरावा करण्यासाठीही आ. मुनगंटीवार यांनी पुढाकार घेतला आहे.

संपादकीय

'गुगल' गुरु चा वाढदिवस

आजचे युग हे इंटरनेटचे युग आहे. इंटरनेट म्हणजे माहितीचा खजिना. इंटरनेटवर कोणतीही माहिती एका क्लिकवर उपलब्ध असते. कोणतीही माहिती शोधायची असेल तर गुगलवर सर्च केले जाते. अभ्यासाच्या काही नोट्स काढायच्या असतील किंवा काही संदर्भ शोधायचे असेल तर गुगलला सर्च केले जाते. गुगलही क्षणात हवी ती माहिती पुरवते म्हणूनच गुगलला गुरु असे म्हटले जाते. गुगल गुरूमुळे माहितीचा म हास्फोट झाला आहे. गुगल म्हणजे इंटरनेट वरील एक विश्वच आहे. आज त्याच गुगल गुरू चा वाढदिवस आहे.

अमेरिकेतील मेनलो पार्कमधील सुसान वेजोसिकी गैरजमध्ये लॅरी पेज व सर्जेई ब्रिन यांनी ७ सप्टेंबर १९९८ साली गुगल कंपनीची स्थापना केली. लॅरी पेज व सर्जेई ब्रिन यांनी सुरवातीला या कंपनीचे नाव 'बॅकरब' असे ठेवले होते. मात्र नंतर ते बदलून गुगल असे ठेवण्यात आले. त्याचे कारणही रंजक आहे. गुगल ही एक गणिती संज्ञा आहे. एकावर १०० शुन्ये दिल्यावर जो आकडा येतो त्याला गुगल म्हटले जाते. मिल्टन सिरोट्टा या गणित तज्ज्ञाने ही संज्ञा शोधून काढली व वापरली. जगातील प्रचंड माहितीच्या साठ्याचे व्यवस्थापन करणे व जगातील कोणालाही ही माहिती सहजगत्या उपलब्ध करून देणे हा हेतू असल्याने कंपनीचे नाव गुगल असे ठेवण्यात आले.

गुगल कंपनीची स्थापना ७ सप्टेंबरला झाली असली तरी २००५ पासून कंपनीने २७ सप्टेंबर हा दिवस वाढदिवसासाठी जाहीर केला. या पाठीमागचे कारण म्हणजे २७ सप्टेंबर रोजी गुगलला सर्वात अधिक पेज व्ह्यू मिळाले. २७ सप्टेंबर या दिवशी सर्वात जास्त पेज व्ह्यू मिळाल्याने हाच दिवस गुगलचा वाढदिवस म्हणून साजरा करण्यात यावा असा अड्डाहास गुगलमधील कर्मचाऱ्यांनी धरला. कंपनीने तो मान्य केला तेव्हापासून म्हणजे २००५ पासून २७ सप्टेंबर याच दिवशी गुगलचा वाढदिवस साजरा केला जातो.

७ सप्टेंबर १९९५ रोजी स्थापन झालेल्या गुगल कंपनीच्या रोपट्याचे आज वटवृक्षात रूपांतर झाले आहे. गुगल ही आज जगातील सर्वात मोठ्या कंपनीपैकी एक कंपनी आहे. गुगल कंपनी केवळ भूतकाळात रमत नाही तर भविष्याचा वेध घेऊन नवीन नवीन फीचर्स आपल्या ग्राहकांना देते. गुगलने त्यांच्या मुख्य शोध यंत्रात अनेकदा सुधारणा केली असून, इतर अनेक उपकरणांवर त्याचा वापर करून वाढवता येईल याचा विचार केला आहे. १९९८ साली गुगलने तंत्रज्ञानाचे जग नाट्यमयरीत्या बदलून टाकले व सर्च इंजिन कायमचे सुधारून टाकले. गुगलने जग बदलून टाकले. गुगलने इंटरनेट विश्वात क्रांती केली. आज गुगल हे नाव माहीत नसणारा व्यक्ती शोधूनही सापडणार नाही. गुगलमुळे इंटरनेटची विक्रमी वाढ झाली. जगातील अब्जावधी लोक गुगलचा वापर करतात. गुगल हे जगातील सर्वाधिक वापरले जाणारे सर्च इंजिन आहे. गुगलवर आपण आपल्याला पडलेल्या कोणत्याही प्रश्नांचे उत्तर शोधू शकतो म्हणूनच आज ज्याच्या त्याच्या तोंडी गुगल गुरू हा शब्द रूढ झाला आहे. जगातील कोणतीही माहिती अथवा प्रश्नाचे उत्तर हवे असल्यास गुगल गुरूला विचारा तो क्षणात ती माहिती किंवा प्रश्नाचे उत्तर तुम्हाला देईल. गुगल गुरूला वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

— श्याम ठाणेदार

दिलखुष कचोरी व चाट !!

गणेशोत्सवाची धामधूम संपली. आता सर्वांनाच थोडीशी नवरात्रीच्या वेळेपर्यंत थोडीशी विश्रांती असते. इतकेदिवस गौरी, गणपती यांच्या गडबडीत नाश्ता, म धल्यावेळचे खाणे तसे झटपट जसे जमेल तसेच करणे जमते. पण आता या थोड्याश्या ब्रेकमध्ये थोडी स्वतःची पण आवड जपूया ना? त्यासाठीच आज एक खास वेगळा कचोरीचा प्रकार बनवूया.

कचोरी हा सर्वांचाच लाडका स्नेक्सचा प्रकार आहे . यात सुद्धा अनेक प्रकारच्या कचोऱ्या बनवल्या जातात. काही गरम गरम खाऊन आनंद देणाऱ्या तर काही सुक्या मसालेदार, भरपूर दिवस टिकणाऱ्या, काही मुगाच्या, मटारच्या, बटाट्याच्या तर काही खव्याच्या, अगदी उपवासाच्यासुद्धा बनवल्या जातात. एकूण या कशाही बनवल्या तरी सर्वांना तितक्याच मनापासून आवडतात.

आपण नाशत्यासाठी बरेचदा रव्याचा उपमा बनवतो, विशेषतः घरात काही कार्यक्रम असला की हा बनवला जातोच पण काही वेळा काही कारणांमुळे थोडा शिळक राहतो. पुन्हा दुसऱ्या

दिवशी तोच खायला कोणी तयार नसते आणि तो वाया घालवणे पण नको वाटते. अशावेळी या कचोऱ्या बनवून पहा, कोणाला सम जणार पण नाहीत, या कशाच्या बनवल्या आहेत इतक्या सुरेख आणि खुसखुशीत टेस्टी कचोऱ्या!

म ट ा र च य ा सिझनमध्ये सुंदर हिरवीगार मटार सर्वत्र मिळतातच, पण आता एरवीसुद्धा फ्रोजन मटार बरेच लोक घरात बनवून ठेवतात किंवा शॉप्समध्येही सहज उपलब्ध असतात. म्हणून तीचे स्टफींग बनवूनआज एक इंटरेस्टिंग आणि मजेची थोडीशी वेगळी अशी कचोरी बनवू आणि सर्वांना खुश करू.

साहित्य :
१ वाटी मटार दाणे, २ चमचे भाजलेले बेसन, अर्धा चमचा आमचूर पावडर, १ चमचा साखर, १ चमचा आले लसूण ठेचा, १ वाटी कोथिंबीर, १ चमचा अर्धे कुटलेले धने, १ चमचा कसुरी मेथी, अर्धा चमचा बडीशेप, चवीनुसार मीठ, हळद, दिड चमचा लाल तिखट.. आवडीनुसार कमी जास्त घालावे, ३.४ वाट्या उपमा, तेल.

कृती :

प्रथम मिक्सर मधून मटार दाणे जाडसर वाटून घ्यावेत. मग गॅसवर कढई ठेवून त्यात २ चमचे तेल घालून ते गरम झाले की त्यात आधी बडीशेप आणि धण्याची जाडसर पावडर घालून लगेच त्यात आले लसूण यांचा ठेचा घालून व्यवस्थीत एकत्र करावे. नंतर हळद, घालून बेसन व कोथिंबीर घालावी व व्यवस्थीत खमंग होईपर्यंत मस्त परतावी. आता त्यात फ्रश केलेले मटार, आमचूर पावडर, कसुरीमेथी साखर, लाल तिखट आणि चवीनुसार मीठ घालून मस्त फ्राय करावे. छान सारण तयार करून थंड करण्यास ठेवावे.

त्यानंतर उपमा एका मोठ्या बाऊल मध्ये काढून घ्यावा. त्यातील कढीपता असेल तर काढून टाकावा म्हणजे कचोरीची वरची पारी सहज व व्यवस्थितपणे करता येईल. हा उपमा छान मळून सॉफ्ट करून गोळा बनवावा.

सारण थंड झाल्यावर उपम्याचे छोटे छोटे बॉल्स बनवून त्याच्या पारी बनवाव्यात आणि त्यात मटार घालून बनवलेले सारण भरावे आणि बॉल छान बंद करून ठेवावेत.

पुन्हा गॅसवर कढई ठेवून त्यात कचोऱ्या तळण्यासाठी तेल घालावे. एरवी कचोरी तळताना आपण गॅसवर कढई ठेवून त्यात तेल घातले की लगेच तेल थंड असतानाच तेलामध्ये कचोऱ्या सोडतो त्यामुळे कचोऱ्या कडक बनतात. कारण त्या मैद्याच्या बनवलेल्या असतात. पण या कचोऱ्या रव्याच्या आणि त्याही छान उपमा बनेपर्यंत वाफवलेला असल्यामुळे या खूपच खुसखुशीत बनतात. या तळण्यापूर्वी तेल गरम करून त्यात चिमूटभर फ्रायपावडर घालावी त्यामुळे तेल हलके होते आणि तळण्यासाठी हे कमी लागते. तसेही उपमा करताना त्यात घातलेले असतेच त्यामुळे कम िच लागते या कचोऱ्या तळायला. मग त्या गरम

झालेल्या तेलात कचोऱ्या मस्त खुसखुशीत होऊन तांबूस रंगावर तळून तारेच्या चाळणीत काढाव्यात. या गरम गरम कचोऱ्या खाताना एकदम दिल खुश होऊन जाते. सोबत केचप , चिचगुळ खजुराची चटणी, आणि तळलेल्या हिरव्यागार मि रच्या असतील तर मग काही विचारायलाच नको.

वैशिष्टयः
या कचोऱ्या इतक्या सुरेख आणि खुसखुशीत बनतात की, पोट भरते पण मन भरत नाही अशी अवस्था होते. उपमा नसेल तर दोन वाटी पाणी उकळत ठेवुन त्यात एक चमचा तेल, किंचित मीठ घालून एक वाटी बारीक रवा घालून तो गोळा होईपर्यंत परतावे. मग हे खाली काढीन झाकून ठेवावे. थंड झाल्यावर त्याचे गोळे बनवून त्याची पारी बनवून त्यात मटारचे स्टफींग भरून कचोऱ्या बनवाव्या. मटार, उपमा दोन्ही दमदार असल्यामुळे हा पोटभरीचा पदार्थ आहे. उपमा आधीच बनवलेला असल्याने पारीसाठी लागणारा वेळ आणि कष्ट तर वाचतातच पण शिळक राहिलेल्या उपम्याचाही इतका सुरेख उपयोग होऊ शकतो आणि कमी वेळात पोटभरीचा टेस्टी गरम गरम सर्वांना आवडेल असा नाश्ता बनतो. कचोरी फोडून त्यात हिरवी, चिचगुळाची चटणी, गोड बनवलेले दही, बारीक चिरलेला कांदा, कोथिंबीर बारीक शेव घालून वरून चाट मसाला भुरभूरावा. चाट बनवल्यावर तर सर्वजण नक्की तुटून पडतील आणि पाहता पाहता फडशा पडणार ! हे तर नक्कीच ! उपम्यात हळद नसेल आणि लालसर कचोरी बनवायची असेल तर पारीचा गोळा बनवताना यात थोडी हळद पावडर घालावी. मटार ऐवजी बटाटा, कॉर्न, मुगाची डाळ वापरूनसुद्धा आवडीनुसार कचोऱ्या बनवू शकतो. नक्की करून पहाच.

सौ. स्नेहा मुसरीफ, पुणे.

निवडणूक आयोगातील फाटा 'फुट'

क स्वायत्त संस्था निर्माण केली ती याच ऊद्देशाने कि निवडणूक आयोगाने निष्पक्षपातीपणे, निर्भीडपणे, सर्वांना समान संधी देत निवडणूका पार पाडणे जेणेकरून देशाच्या लोकशाहीचा आत्मा असलेल्या निवडणूका लोकशाहीला बळकट करतील आणि देशात सद्ग्रह लोकतंत्र राहिल. मात्र दुर्दैवाने सर्व पक्षीय राज्यकर्त्यांनी निवडणूक आयोग हा आपल्या सत्ताकारणासाठी वापरला याला अपवाद ठरला तो केवळ कै. टी. एन शेषन यांच्या काळाचा. गेल्या काही वर्षांपासून तर निवडणूक आयोग हा जणु सत्ताधारी पक्षासाठीच काम करत असल्याचे चित्र निर्माण झाले आहे आणि ते अनेक निवडणूकांच्या निकालात अधोरेखित झाले आहे. तरी देखील एक स्वायत्त संस्था म्हणून देशातील मतदार निवडणूक आयोगाकडे मोठ्या अपेक्षेने पहात आहेत मात्र आता खुद्द निवडणूक आयोगाच सारे काही आलबेल आहे असे दिसत नाही. काँग्रेसच्या काळात देखील निवडणूक आयोगाचा गैरवापर झाला असेलही मात्र तेव्हा इतके गंभीर प्रश्न कधी निर्माण झाले नव्हते की. आपल्या म र्जीतील निवडणूक आयुक्त नेमले जावेत यासाठी तर मोदी सरकारने तसा कायदा बनवला, त्यासाठी देशाच्या सर्वोच्च न्यायव्यवस्थेला ठेंगा दाखवला, ज्ञानेश कुमार यांना भाजपसाठी मुक्तपणे काम करता यावे यासाठी देशाच्या इतिहासात पहिल्यांदाच विरोधकांना सभागृहाबाहेर काढून निवडणूक आयुक्तांविरोधात कुठलीही तक्रार किंवा

कायदेशीर कारवाई करता येणार नाही असा कायदा बनवला, तो का बनवला हे सुज्ञास सांगणे न लागे. आजवर गेल्या काही वर्षांपासून राहुल गांधी आणि विरोधक याबाबत आवाज ऊठवत होते, निवडणूक आयोगाकडे तक्रार करत होते, पुरावे देत होते मात्र ज्ञानेश कुमार हे कुठलीच दखल घेत नव्हते ते जणू केवळ भाजपसाठीच आपल्या घटनात्मक पदाचा वापर करत आहेत हे अनेकदा अधोरेखित झाले आहे. पुरावे द्या अन्यथा कारवाई करू असे सांगणारे ज्ञानेश कुमार यांनी म त्र राहुल गांधी यांच्या विरोधात कुठलीच कारवाई केली नाही. आता देखील ते काही बोलायला तयार नाहीत. आतातर त्यांचे दोन सहकारीच त्यांच्या विरोधात लेखी तक्रार करत आहेत तरी देखील ज्ञानेश कुमार बोलायला तयार नाहीत. आतातर जेन झी देखील त्यांच्या विरोधात मैदानात उतरली आहे कारण नवीन मतदार म्हणून अनेक जेन झी ची नोंदणीचे होऊ शकत नाही. घटनात्मक संस्थांचे आपले एक महत्त्व आहे त्याम ळेच त्यांना घटनात्मक दर्जा दिला आहे विशेष अधिकार दिले आहेत, त्या पदावर बसलेल्या व्यक्तींकडून जबाबदार चाल चलन चरित्र, निर्भीडपणे, सर्वांना समान संधी देत, निर्भीडपणे काम करण्याची अपेक्षा देशातील जनता बाळगते मात्र दुर्दैवाने गेल्या काही वर्षांपासून अशा पदांवर बसणाऱ्यांव्यक्ती या आपल्या पदाला न्याय देतांना दिसत नाही यामुळे अशा संस्थांची विश्वासाहर्तता गम ावतो चालली आहे. ज्ञानेश कुमार यांच्या कार्यपद्धतीमुळे देशाच्या निवडणूकांची प्रतिष्ठा खालावत आहे आणि जनतेचा निवडणूक व्यवस्थेवरील विश्वासच ऊडत चालला आहे हे अधिक चिंताजनक आहे. ज्ञानेश कुमार यांनी वैयक्तिक फायदा न पहाता देशहितासाठी आपले कर्तव्य पार पाडावे त्यांनी लोकशाहीचे 'डॅमेज कुमार' होऊ नये.

- अनंत बोरोसे
शहापूर जिल्हा ठाणे
९९५८४९५०३७

यंदाही उंच गणेश मुर्त्या समुद्र किनाऱ्यावरच !

प्रतिवर्षाप्रमाणे याही वर्षी अनंत चतुर्दशीच्या दुसऱ्या दिवशी गिरगाव चौपाटीच्या किनाऱ्यावर कितीतरी उंच गणेशमूर्त्या विसर्जनाविना उभ्या होत्या तर कितीतरी मुर्त्या किनाऱ्यावर कोसळून छिन्न विच्छिन्न अवस्थेत पडलेल्या होत्या. ज्या श्री गणेशाला दहा दिवस मनोभावे पुजले जाते, त्याच्या चरणी नवस केले जातात, त्याच्या आगमनासाठी सुंदर सजावट केली जाते, वाजत गाजत त्याची मिरवणूक काढली जाते अशा गणेश मूर्तीची झालेली अवहेलना पाहून मनाला वेदना होतात. उंच मुर्त्यांचे दर्शन घेण्यासाठी देश विदेशातून लाखो भाविक दरवर्षी मुंबईत येत असतात. मात्र याच उंच मुर्त्या दुसऱ्या दिवशी समुद्राच्या किनारी पाहिल्यावर

गणेश मूर्ती ही शोभेची आणि प्रदर्शनाची वस्तू बन्ू लागली आहे का असा प्रश्न पडतो. काही मंडळे आपल्या उंच मुर्त्या तराफ्यावरून खोल समुद्रात नेऊन त्यांचे विसर्जन करतात. लालबागच्या राजाचे विसर्जन तर सर्वांचेच डोळे दिपवणारे असते. यंदा मुंबईच्या राजाचे विसर्जन तर अत्यंत राजेशाही पद्धतीत डोळ्यांचे पारणे फेडणारे होते. काही मंडळाच्या उंच मुर्त्या मात्र दरवर्षीप्रमाणे याही वर्षी किनाऱ्यावरच उभ्या होत्या. उंच मुर्त्या आणणारे या मुर्त्यांचे खोल समुद्रात विसर्जन का करत नाहीत. मंडळाकडे तेव्हादे कार्यकर्ते नाहीत, किंवा भांडवल नाही तर ही मंडळे उंच मुर्त्या तरी का आणतात ? अनंत चतुर्दशीला अनेक मंडळे बाण्याच्या

चरणाला पाणी लागले की तेथून पळ काढतात. भरती सरल्यावर या उंच मुर्त्या किनाऱ्यावर उभ्या असलेल्या पाहायला मिळतात. अशा मूर्त्यांना मग क्रेनच्या आधारे खाली पाडून त्यांना भग्न करावे लागते. ज्या गणेशाच्या नावाने १० दिवस उत्सव साजरा केला जातो त्याचा केव्हाहा हा अवमान. गणेशोत्सव हा मौजेचा नव्हे तर श्रद्धेचा उत्सव आहे; मात्र हल्ली आपल्या मंडळाची मूर्ती किती उंच आहे हे दाखवण्याची स्पर्धा मंडळांमध्ये रंगताना पाहायला मिळते ज्यामध्ये श्रद्धेला सोयीस्करपणे तिलांजली दिली जाते. उंच गणेशमूर्त्या किनाऱ्यावर सोडून पळ काढणाऱ्या, त्यांचे योग्य पद्धतीने विसर्जन न करणाऱ्या मंडळांवर खरेतर कारवाई करून त्यांना पुढील वर्षी उंच मूर्ती आणण्यास प्रतिबंध घातला पाहिजे.

सौ.मोक्षदा घाणेकर, काळाचौकी, मुंबई

रामदास (दिपक) गुलाब चव्हाण.मु.शेखमिरेवाडी, पो.भोळी,
ता.खंडाळा,जि.सातारा यांच्या घरातील गौरी गणपती विराजमान

सूर्यकांत पाटील, (साबेगाव, पोस्ट दिवा, तालुका जिल्हा ठाणे)
यांचा घरचा गणपती बाप्पा, आळंदीचा देखावा साकारला आहे.

रमेश विष्णू पाटील, पोलीस पाटील (देसाई गाव, पोस्ट पडले
ता.जी.ठाणे) यांचा घरचा गणपती बाप्पा

मच्छिन्द्रनाथ गणपत पाटील
(मु. उत्तरशिव गाव, ता.जि.ठाणे नवी मुंबई) यांचा घरचा गणपती बाप्पा

संदेश स मढवी आणि शेखर मढवी परिवारातील
दहा दिवसाचा गणराया, नवी मुंबई, घणसोली, चिंचाआळी

समीर रोहिदास पाटील प्रणय पाटील व पाटील परिवारातील श्री गणेशा
वर्ष ३४, घणसोली गाव, नवी मुंबई, ठाणे

सोहम शेते आणि शेते परिवाराचा गणराया वर्ष ४ आई अंबाबाईचा सुंदर देखावा
घणसोली गाव, नवी मुंबई, ठाणे.

जोमा पाटील (कानपोलीगाव, तालुका पनवेल,
जिल्हा रायगड,) यांचा घरचा बाप्पा

बाबुराव गोटीराम वास्कर (मु.शिलगांव, पोस्ट पडले,
ता.जि.ठाणे) यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

वासुदेव कोंडाजी मुंडे (मु.देसाईगांव, पाटील पाडा पोस्ट पडले,
ता.जि.ठाणे) यांचा घरचा गणपती बाप्पा

पप्पू रामा काटे (शिलगाव पोस्ट पडले, ता.जि.ठाणे)
यांचा घरचा गणपती बाप्पा

श्री. विकास व सी.करिष्मा भोलनकर, आळंदी देवाची, पुणे
यांच्या घरातील गणपती बाप्पा

केशव काशिनाथ पावशे यंदा वर्ष १२ (पेंधर गाव, पोस्ट तलोजा, तालुका पनवेल
जिल्हा रायगड,) यांचा घरचा गणपती बाप्पा

विजलीला सोसायटी चा विघ्नहर्ता, वर्ष ८, उदय दादा पाटील
घणसोली गाव, कोल आळी

रतन पाटील, (देसाई गाव, पोस्ट पडले ता.जी.ठाणे)
यांचा घरचा गणपती बाप्पा

